

ትርጉምን ፡-ብልጫታትን፡ ናይ ብህዝባዊ ማዕበል ዝልለ ኣገባብ ቃልሲ ኤርትራውያን ።

መጻውዒ (Introduction)

ብህዝባዊ ማዕበል ትልለ ኣገባብ ቃልሲ ኤርትራውያን ፡ እታ ኣብዚ ኣዝዩ ዘሰግእን፡ ዘሰክፍን ህልዊ ፖለቲካዊ ኩነታት ኤርትራ ፡ ንኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝርከብ ህዝቢ ኤርትራ፡ ብብከተምኡ ፡ ኣነቓቓኡ፡ ኣተባብዓን፡ ብምጥርናፍ፡ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ፡ ሃገሩ ንምድሓን እተሓይል ሓይሊ ዕማም (task force) እያ።

ምኽንያት ኣበጋግስኦ ከኣ፡ ካብ'ቲ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ብሰንኪ ግፍዓዊ መግዛእቲ ህግደፍ፡ ዓቕን ዘይብሉ ፡ ሕሱም ማእሰርትን፡ ህዝባዊ ህልቂትን ዘምጽእ ኩነታት፡ ከምልጡ ኢሎም ብ13 ጥቅምቲ፡ 2013 ዓ. ም. ፈ. ኣብ ገምገም ደሴት ላምፓዳ፡ ዓዲ ጣልያን፡ ጥሒሎም ዝሃለቑ ኣስታት 360 ዝኾኑ ንጹሃት ህጻናትን፡ መንእሰያትን፡ ኣደታትን፡ ኣቦታትን ኤርትራውያን፡ ብዝተሰምዖም ሓዘንን፡ ቁጣዔን፡ “ሕጅስ ይኣክል” ዝብል ጭርሖ ጨሪሖም ብምብጋስ፡ ኣብ ብዙሓት ከተማታት ዓለም፡ ብደለይቲ ፍትሒ ኤርትራውያን ዝተበገሰ ናይ ተቓውሞ ማዕበል እዩ።

ኣገባብ ኣጠራንፋ ህዝቢ ከኣ፡ ንኹሎም ኤርትራውያን ተቐማጦ ናይ'ታ ከተማ ውዳባትን፡ ዘይውዳባትን፡ ደገፍትን፡ ተቓውሞትን፡ ከይተባህሉ፡ ህጹጽን ፡ሓባራዊን፡ ጸውዓት ንሃገራዊ ድሕነት ተገይሩሎም፡ ኣብ'ቲ ህዝባዊ ኣኼባ፡ ተሳትፎም፡ ብምምዕያጥን፡ ልዝብን፡ ምርድዳእን፡ ሓንቲ ብሕጊ ትጥርገፎምን፡ ትመርሖምን ፡ ናይ ነፍሲ-ወከፍ ኣባል፡ መሰልን፡ ጥቕምን፡ ዕድልን፡ ብማዕርነት ትሕሉ ግዝያዊት ቅዋም (By Laws) ብምንዳፍ፡ ውዳባትን፡ ዘይውዳባትን ፡ ብውልቀ - ኣባልነት ደረጃ ተወዲቦም፡ ቅድሚ ሕጂ ዘይተፈተነ፡ ኣዝዩ ሰፊሕ፡ ናይ ህዝቢ ጥርናፈ ንስጋስ ብምክያድ፡ ንነፍሲ-ወከፍ ናይ ኤርትራውያን ገዛውቲ፡ ብኣካል ኳሕኩሕካ ብጽሖፍ ብምዕዳምን፡ ከምኡ ከኣ፡ ብጀግራፊካውን (geographic) ን፡ ስነ-ህዝባዊን (demographic) ኣገባብ ብምጥቃም፡ ነቲ ዘየሎ ክነሱስ፡ ከም ዘሎ ጠርጢርካ ፡ ኣብ ነንሕድሕድ ዝጸንሐን ፡ ጌና ሀሎን፡ ዘይምትእምማንን፡ ምትህልላኽን ፡ መንፈስ ወጊድካ፡ ኣብ'ቲ ኣዝዩ ዘሰግእን ፡ ዘሰክፍን ዘሎ ኩነታት ሃገርና ብሓባር ብምትኳር፡ ብብከተምኡ ተጠርኒፍካ፡ ብማእከልነት ናብ ሃገራዊ ደረጃ ብሓንቲ መሪሕነት ተሳገርካ፡ ካብኡ ንኣብ መላእ ዓለም ዘሎ ህዝብና ናብ ሓንቲ ናይ ሃገራዊ ድሕነት ተብጽሖ መድረኽ ኣብጸሓ እተዓውት ሓንቲ መስመር ቃልሲ ህዝቢ እያ።

እንተኾነ ግን፡ ምስ'ቲ ኩሎ-ብዘይ ሓደ ፍልልይ ፡ ናብ ሓንቲ መሪሕነት ሃገር ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ንምጥርናፍ ዘብቐዕ ተኸእሎታታ ከይተረደኣና ንሓልፎ ኣሎና። ብተወሳኺ ከኣ፡ እቶም ምስ ካሊእ ውድብ ኣባልነት ዘሎዎም ገሰገሱቲ፡ እቲ ዝጸንሖ ናይ ውድብም ኣባልነት ንግዜኡ ኣብ ቦትኡ ከሎ፡ ምስኣ ብተወሳኺ፡ ኣባል ናይ ምዃን ዝወሃብ ዕድል ተጠቐሞም ንምቅላስ እተኸእል ክነሳ፡ ካብ ናይ ህዝቢ ዘይተገዳስነትን፡ ዘይ ምስትውዳልን ፡ ዝተላዕለ፡ እዚ ብልጫዚ ዝግባእ ኣቶክሮን፡ ምስጋናን ይረክብ የለን። ተወሳኺ መለለዩኣ ከኣ፡ ኣብ መወዳእታ ስልጣን ዘይትጭብጥ፡ ብሓዲሽ ሰልጣን፡ ራኢን፡ ንመላእ ህዝቢ ጠርኒፋ ብምስታፍ፡ ኣተዓውት ሓይሊ -ዕማም ኣያ። ብዘይ ናይ ሓፋሽ ህዝቢ ምሉእ ጥርናፈን ተሳትፎን፡ ድለባ እኩል ገንዘብን እቲ ዝድለ ዓወት ቃልሲ ህዝቢ ክጭብጥ ስለዘይከኣል ኣተኩር ዘድሊዮ ዓላማ ኢዩ።

ደረጃታት ናይ ህዝባዊ ጥርናፈ፡ ሰለስተ ኮይነን፡ ካብ'ታ ቀዳመይቲ ናብ'ታ ካልኣይቲ ደረጃ እተሳገር ፡ መሳለል፡ እተን ተሳተፍቲ ከተማታት ጥርናፈኤን ምስ ተረጋገጸ፡ ንኹለን ከተማታት ፡ ኣብ ሓንቲ መሪሕነት፡ ብማእከልነት (centralism) ንምጥርናፍ፡ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ከተማ ክጥቀማሉ ዝጸንሐ፡ ግዝያዊ ቅዋም ብምጥርናፍ፡ ነፍሲ-ወከፍ ከተማ ርእይቶን፡ ሕቶን ኣቕሪባ ዝተሰማማዓትሉ፡ ንኹለን ከተማታት ኣብ ሓንቲ ትጥርንፍ፡ ሓባራዊት ቅዋም (By Laws) ተነዲፋ፡ ኣባላት ናይ ኩለን ከተማታት፡ ኣንቢቦም ምስ ዓገቡላ ኣብ ግብሪ ትውዕል።

ካብ ሃገር ናብ ኣህጉራዊ ደርጃ፡ ዘሰጋገር መሳለል ግን፡ እታ ዝምልከታ ሃገር ብቑዕ ህዝባዊ ጥርናፈኣ ምስ ኣረጋገጸት፡ ምስ'ተን ካልኣት ዝተጠርኒፋ ሃገራት ፡ ብምምዕያጥን፡ ምርድዳእን፡ ኩለን ሃገራት ወከልተን ልኢኽን ኣብ ንኹለን ዘማእከል ቦታ ተኣኪቦን ፡ ንኹሉ ሕብረተ ሰብ ኤርትራ ትውክል ሃገራዊት ባይቶ የቐማ።

ራኢ (Vision)

ራሷ ናይ'ቲ ብህዝባዊ ማዕበል ዝልለ ሓይሊ ዕማም ናይ ቃልሲ ኤርትራ፡ ነቲ ብውድብ ደረጃ ተጠርኒፉ ዘሎ ኤርትራዊ፡ እቲ ዝጸንጹ ውድቡ ኣብ ቦታኡ ከሎ፡ ንሃገራዊ ድሕነት ቀዳምነት ብምሃብ ፡ ኣብ'ቲ ቡብኸተምኡ፡ ንኹሉ ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝርከብ ኤርትራዊ፡ ቡብኸተምኡ ብጥርኑፍ ኣገባብ ኣብ ብህዝባዊ ማዕበል ዝልለ ሓይሊ ዕማም ኣወሃሂዱ ዝብሉዎ ሃገር ህዝቢ እዩ።

ዓላማ (Goal)

ዓላማ ናይ ህዝባዊ ማዕበል ኣገባብ ቃልሲ ኤርትራውያን፡ ንኣብ መላእ ዓለም ዝርከብ ህዝቢ ኤርትራ፡ በቢ ከተምኡ (locality) ብዘይ ሓደ ፍልልይ፡ ኣንቁሕካን፡ ኣተባቢዕካን ብምስታፍ፡ ብውልቅ- ሰብ ኣባልነት ኣገባብ ጠርኒፍካ፡ ነቲ ኣብ ኤርትራ፡ ብዘይ ሕግን፡ ፍትሕን፡ ቅዋምን፡ ንህዝቢ ዝጭፍጭፍን፡ ሃገር ዘዕኑን፡ ዘሎ፡ ስርዓት ህግደፍ፡ ሓቢርካ ንምልጋስ፡ ንኣብ ውሽጥን፡ ኣብ ወጻኢን፡ ዝርከብ ህዝቢ ኤርትራ ፡ ኣወሃሂድካ ፡ ብምልጋስ፡ ንኹሉ ህዝቢ ኢርትራ ብማዕርነት ትውክል፡ ቅዋማዊትን፡ ደሞክራሲያዊትን፡ ሓዳስ ኤርትራ ንምህናጽ እዩ።

ሜላ (Approach)

ሜላ ናይ ብህዝባዊ ማዕበል ዝልለ ኣገባብ ቃልሲ ኤርትራ ፡ ንኹሎም ኤርትራውያን ብዘይ ሓደ ፍልልይ፡ ቡብኸተምኡ፡ ብምጥርናፍ፡ ግዝያዊ ዓንዲ-ሕጊ ብምሕንጻጽ ፡ ነቲ ዓንቀጻት ናይ'ቲ ዓንዲ ሕግን ፡ ዓላምኣን፡ እቲ ህዝቢ ኣረዲእካ ብምዕጋብ፡ ምስተቐበሎ፡ ኣብ ናይ ሓባራዊ ኣገልግሎት ውዲሉ፡ ብውልቅ- ኣባልነት፡ ደረጃ ጠርኒፍካ፡ ካብ ከተማ ናብ ሃገር፡ ካብ ሃገር ናብ ኣህጉር ደረጃ ብሰንሰለታዊ ናይ ሓንቲ መርሕነት ይሰጋገር ።

ለን ጨፍፍር ኣብ ሓንቲ ዝጠምረን፡ ሓደ ናይ ምሉእ ኣመሪካ ውሽጣዊ ሕጊ (By Law) ብወከልተን ደረጃ ኣርቂቕን፡ ምስ ኣጽደቕኻ ንኹሉን ጨፍፍር ኣብ ሓንቲ ጠሚሩ (ወኪሉ)፡ ኣብ ናይ ሓባራዊ ኣገልግሎት ውዲሉ፡ ነቲ ሓፋሽ ኣብ ሓንቲ መስመር ኣሰለፉ፡ ዘበራብርን፡ ዝንቀሳቕስን ሜላ ደኣ'ምበር፡ ንዝላ ርእሱ ስልጣን ዝጭብጥ ውድብ ኣይኮነን።

ደረት: (Limitations)

- 1) ህዝባዊ ማዕበል ቃልሲ ኤርትራውያን፡ ንኹሎም ኤርትራውያን ተቐማጦ ናይ'ታ ዝምልከታ ከተማ ኣተባቢዓን፡ ኣንቁሕካን፡ ብምጥርናፍ፡ ኣንጻር ስርዓት ህግደፍ ኣወሃሂዳ ብምጥርናፈ ተሳትፈ ተሳትፍ፡ ሓይሊ ዕማም ደኣ'ምበር መተካእታ ናይ ዝኾነ ተቐዋሚ ሓይሊ ወይ ንርእሳ ስልጣን ትጭብጥ ውድብ ኣይኮነትን።
- 2) ኣገባብ ኣወዳድባ ህዝባዊ ማዕበል ቡብኸተምኡ (locality) ጠርኒፋ፡ ብውልቅ ኣባልነት ዝተሰረተ፡ ካብ ታሕቲ፡ ንላዕሊ ዝጠመተ ስልቲ ትኸተል ቃልሲ ህዝቢ እዩ።
- 3) ብውድብ ደረጃ ወይ ከም ሰብኣይን ሰበይቲን (ሰብ ሓዳር) ብሓንቲ ድምጺ ኣባል ንምዃን ኣይፍቀድን።
- 4) ሕጋውነት ንምልባስን፡ ኣገባብ ጥርናፈ ንኸጥዕምን፡ ብኣባልነት ደረጃ ንምስራሕ ኣድላይነት ስለ ዘለዎ፡ ናይ ኣባልነት ወርሓዊ ክፍሊት ብውሑዱ ብ \$10.0 ይውሰን።
- 5) ኣባልነት ናይ ህዝባዊ ማዕበል ምስ ካሊእ ተወሳኺ ኣባልነት ናይ ተቐውሞ ሓይሊ (ታት) ዘሎም ውልቅ-ሰባት፡ ነቲ ኣባልነቶም ንክቕጽልዎ የተባብዕ ደኣ'ምበር ኣይኸልክልን ።
- 6) ስራሕ ህዝባዊ ማዕበል ካብ ከተማ ጀሚራ ናብ ሃገራዊ ደረጃ ኣሳጊራ፡ ናብ ኣህጉራዊ ደረጃ ኣብጸሓ፡ ናብ ኣህጉራዊ ባይቶ ዝውከሉ ልኡኻት ምስ ተመርጹ፡ ስራሕ ተብቀዓሉ መድረኽ እዩ ።
- 7) ወርሓዊ ክፍሊት ንምክፋል ዓቕሚ ዘይብሉ ኣባል፡ ትሕዝትኡ ብምሪሕነት ተመርሚሩ፡ ብቑዕ ምክንያት ምስ ዘቕርብ፡ ከንድላሉ ወይ ክለግሉ ይከኣል እዩ።

መደምደምታ (Conclusion)

ብህዝባዊ ማዕበል ዝልለ ኣገባብ ቃልሲ ኤርትራውያን፡ ብምኽንያት ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዘይሕጋውን፡ ቅዋምን፡ ሕገ ኣልቦ መንግስታዊ ስርዓት ኣብ ልዕሊ መላእ ህዝቢ ኤርትራ፡ ብቐጻሊ ከካይዶ ዝጸንሐን፡ ጌናውን ዘካይዶ ዘሎን ፡ ቅትለትን፡ ማእሰርትን፡ ጭንቀትን ምኽንያት፡ ብቐጠዐ ብምለዓል፡ ካብ ብዙሓት፡ ኤርትራውያን ዝርከቡለን ከተማታት ዓለም፡ ገንፊሉ ዝተላዕለ ህዝባዊ ማዕበል እዩ።

እዚ ብሃገራዊ ስምዒትን፡ ንጹር ዓላማን ዝተላዕለ ገሲጋሲ ሃዘቢ ኤርትራ፡ ንኹሎም ኤርትራውያን ተቐማጦ ናይተን ዝተበገሰለን ከተማታት፡ ብዘይ ፍልልይ፡ ውዳባትን፡ ዘይውዳባትን፡ ደገፍትን፡ ተቓዋምትን ፡ ከይተባህለ፡ ኣነቓቕሒን ፡ ኣተባባሪዓን ብምጥርናፍ ፡ ናብ ብድሆ ሃገራዊ ድሕነት ተሳትፍ ፡ ሓይሊ-ዕማም እዩ።

ህዝብን ኣነቓቕሒን ንምስታፍ ዝበቐዓ ከተማታት፡ ብግቡእ ዝመርሐንን፡ ሕጋውነት ዘልብሰንን፡ ግዝያዊ ቅዋም ነዲፈን፡ ብውልቀሰብ ኣባልነት ደረጃ ይጥርነፉ እቲ ዝህነጽ ቅዋም ከኣ፡ መሰልን፡ ጠቕምን፡ ዕድልን ናይ ነፍሲ-ወከፍ ኣባል ብፍጹም ማዕርነት ዝሓለወ ኮይኑ፡ ስልቱ ከኣ፡ ካብ ታሕቲ ንላዕሊ ዝጠመተ እዩ። ኣገባብ ኣጠራንፋ ከኣ፡ ብከተማ ደረጃ ተጀሚሩ፡ እኹል ህዝባዊ ጥርናፊ ናይተን ተሳተፍቲ ከተማታት ናይ ነፍሲ-ወከፍ ሃገር ምስ ተረጋገጸ ፡ ብማእከልነት (centralism) ደረጃ፡ ኣብ ትሕቲ ሓንቲ መሪሕነት ንምጥርናፊን፡ ብሓዲሽ ንኹለን ዘሰማምዕን፡ ዝውክልን፡ ዓንዲ- ሕጊ ሓንጻጻን፡ ይምረሓ።

ኣብ ሃገር ደረጃ ፡ ናይ ኩለን ተሳተፍቲ ፡ እኹል ህዝባዊ ጥርናፊ ምስ ተረጋገጸ ከኣ፡ ናብ'ቲ ሳልሳይን፡ መጨረሻታን ኣህጉራዊ ደርጃ ንምብጻሕ፡ ንኹለን ተሳተፍቲ ሃገራት፡ ሃገራዊት ባይቶ ናይ መላእ ኤርትራ ኣብ ወጻኢ ሃገር ንምቕም፡ ወከልተን ንኸልእካ ጸውዒት ተገይሩለን፡ ምስ ለእኻ፡ ግዝያዊት፡ መሰጋገሪት ባይቶ ኤርትራ ኣብ ወጻኢ ሃገር ትቐውም። እዛ ህዝባዊት ማዕበል ከኣ ኣብ'ዚ ደረጃ ምስተበጸሐ ስርሓ ተብቅዕ።

እዛ ሓዳሰን ፡ ግዝያዊት፡ ባይቶ ፡ መሰጋገሪት መንግስቲ ኤርትራ ንምቕም፡ እትውክል፡ ናይ ነፍሲ-ወከፍ ብሄር ኤርትራ ዕድልን፡ መሰልን፡ ጥቕምን፡ ብፍጹም ማዕርነት ኣብ ግምት ዘእቱን፡ ዝሕሉን፡ ቀመር (formulae) ነዲፋ ፡ ብፍላይ ከኣ፡ መሰልን፡ እጃምን ፡ ማዕርነትን ናይ መንእሰያትን ፡ ደቂ ኣንስትዮን ፡ ብግቡእ ዝሕለወሉ ኮይኑ፡ ኣታ ትህነጽ ፡ ሓዳሰን፡ ቅዋማዊት ኤርትራ ፡ ናይ መንእሰያታ ስለ ዝኾነት፡ ብብቕዓቶምን፡ ተወፋይነቶምን ብግብራዊ ተሳታፍነቶም ኣመስኪሮም፡ ነታ ሽግ ንኸቐበሉ ፡ ጸውዒት ከግበረሎም ይግባእ። ነተን ከስዕ ሕጂ ተወዲበን ክቃለሳ ዝጸንሓ ባእታታት ኤርትራ፡ እንተኾነ ግን፡ ንሃገራዊ ድሕነት ቀዳምነት ብምሃብ፡ ኣብ'ዚ ኣዳዋቲ ዝኾነ፡ ቅድሚ ሕጂ ዘይተፈተነ፡ ግን ኣዝዩ ቀሊል ፡ ኣገባብብን፡ ስልትን ኣብ ህዝባዊ ጥርናፊ ዝጥቀም ሓይሊ-ዕማም (task force) ብተወሳኺ ብምስታፊን፡ ዝግበኤን ነጥብን፡ ምስጋናን፡ ክወሃበን ይግባእ። *

ዘለ-ኣለማዊ ዝኸርን ፡ ክብርን፡ ንስውኣትና ፡ ክብርን ሞገስን ንስንኩላንና ።

በርሀ ደስታ / ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ።

*ግብራዊ ኣጠራንፋ ህዝቢ ይቕጽል።